

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 21C/49/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121204125
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Vozárová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2025:2121204125.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou A. B. C. v právnej veci žalobkyne: D. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXXX/XX, G., zastúpená H. G., I., D. XXXXX/XXX, G., IČO: XXXXXXXX, proti žalovanej: B. J. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XX/XXX, L. D., zastúpená: H. D. - A. H. I., I., G. X, G., IČO: XXXXXXXX, o zaplatenie 171.321,91 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni sumu 171.321,91 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalobkyňa má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Pôvodný žalobca M. N. E. sa žalobou doručenu súdu dňa 12.07.2021 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým súd uloží žalovanej povinnosť zaplatiť mu sumu 171.321,91 eur a nahradiť trovy konania. Pôvodný žalobca žalobu odôvodnil tým, že dňa 02.10.2014 uzatvorila žalovaná ako dlžníčka s veriteľom O. G. I., H., P. X, G., (ďalej len „O. G.“) Zmluvu o spotrebnom úvere pre obyvateľstvo reg. č. XXX/XXXX/XXXX (ďalej len „zmluva o úvere“), na základe ktorej O. G. poskytla žalovanej úveru vo výške 147.000 eur. Žalovaná požiadala pôvodného žalobcu počas rokovaní pred uzatvorením zmluvy o úvere o to, aby zabezpečil pohľadávku O. G. voči žalovanej zo zmluvy o úvere formou zriadenia záložného práva, ktorej požiadavke vyhovel, pretože sa žalovanou poznal dlhšiu dobu a nemal pochybnosti o jej uistení, že bude svoje záväzky zo zmluvy o úvere plniť voči O. G. riadne a včas. Pohľadávku O. G. voči žalovanej zo zmluvy o úvere zabezpečil ako záložca zriadením záložného práva k jeho spoluvlastníckemu podielu na nehnuteľnostiach (ďalej len „záloh“) v prospech O. G. ako záložného veriteľa. Žalovaná nespĺcala riadne a včas splátky úveru O. G. vyplývajúce jej zo zmluvy o úvere. Z tohto dôvodu mu O. G. oznámila, že začína výkon záložného práva zriadeného k zálohu. Pôvodný žalobca sa snažil predísť tomu, aby O. G. v rámci výkonu záložného práva speňažila jeho spoluvlastnícky podiel tvoriaci predmet zálohu. Dňa 12.06.2018 požiadal O. G. o vyčíslenie dlžnej sumy žalovanej z titulu neuhradeného zostatku úveru vrátane príslušenstva a nákladov vynaložených v súvislosti s prípravou výkonu záložného práva a zároveň požiadal O. G. o súhlas, aby mohlo byť ako ďalšie v poradí zriadené záložné právo k spoluvlastníckemu podielu na nehnuteľnostiach (tvoriacich záloh v prospech O. G.) pre Q. G. K. R. H. I., H., pobočka zahraničnej banky, P. X/X, G., (ďalej len „Q. G.“). Z prostriedkov nadobudnutých na základe zmluvy o úvere s Q. G. mal v úmysle uhradiť v prospech O. G. sumu pohľadávky, ktorú evidovala O. G. voči žalovanej. Touto úhradou by došlo k zániku záložného práva k zálohu, ktorým zabezpečil pohľadávku O. G. zo zmluvy o úvere voči žalovanej. Pri všetkých právnych úkonoch vykonaných pôvodným žalobcom v súvislosti s úhradou dlžnej sumy žalovanej voči O. G. z titulu zmluvy o úvere, ho zastupoval ako zástupca pán R. B.. Z tohto dôvodu sú jeho právne úkony voči O. G. podpísané týmto zástupcom. Dňa 28.06.2018 vydala O. G. písomný súhlas so zriadením ďalšieho záložného práva v poradí k zálohu v prospech Q. G.. Dňa 28.06.2018 zaslala O. G. pôvodnému žalobcovi vyčíslenie svojej pohľadávky voči žalovanej zo zmluvy o úvere. Na základe prevodného príkazu zadaného dňa

10.07.2018 bola dňa 13.07.2018 pripísaná suma 171.321,91 eur na účet O. G. ako úhrada zostatku úveru poskytnutého žalovanej spolu s príslušenstvom. O. G. vydala dňa 17.07.2018 potvrdenie o tom, že pohľadávka O. G. voči žalovanej zo zmluvy o úvere zanikla v celom rozsahu vrátane príslušenstva splnením. Dňa 13.07.2018 bola na účet O. G. pripísaná suma úhrady vo výške 171.321,91 EUR, čím došlo na základe plnenia pôvodného žalobcu k nasledovným právnym účinkom : - k zániku pohľadávky O. G. voči žalovanej zo zmluvy o úvere v celosti splnením podľa § 324 Obchodného zákonníka, - k zániku záložného práva O. G. k zálohu podľa § 151 md ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka, a to z dôvodu zániku pohľadávky zabezpečenej záložným právom, - k zákonnému prechodu práv z pôvodného veriteľa O. G. voči žalovanej na osobu pôvodného žalobcu na základe § 332 ods. 2 Obchodného zákonníka.

2. Súd vo veci vydal platobný rozkaz č.k. XXX/XX/XXXX-XX zo dňa 06.09.2021, ktorým vyhovel žalobe v plnom rozsahu.

3. Proti platobnému rozkazu podala žalovaná včas odpor s odôvodnením vo veci samej v ktorom uviedla, že namieta žalobcom podaný opis skutkových okolností, ktoré sú v skutočnosti iba časťou zložitých obchodných vzťahov, ktoré boli medzi pôvodným žalobcom a žalovanou, ktorých celková bilancia je taká, že žalovaná nemá voči pôvodnému žalobcovi žiadne podližnosti, resp. má voči tomuto nároku položky na započítanie a doklady o platbách pôvodnému žalobcovi. Pôvodný žalobca iba zneužil dôveru žalovanej, ktorá sa spoliehala na to, že pôvodný žalobca si je vedomý týchto skutočností a svojich záväzkov voči nej. Zánik záložného práva a prechod práv záložného veriteľa O. G. na žalobcu sa riadi Občianskym zákonníkom, nie Obchodným zákonníkom. V danej veci sa jednalo o zabezpečenie zriadením záložného práva v prospech banky podľa § 151a a nasl. Občianskeho zákonníka. Právo, ktorého uspokojenie sa zabezpečuje záložným právom, i keď sa jedná o práva z obchodnej zmluvy, sa riadi Občianskym zákonníkom aj čo sa týka premlčania pohľadávky. Vzhľadom na to, že premlčacia doba podľa Občianskeho zákonníka plynie odo dňa, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz a skutočnosť, že žalobca tak mohol učiniť dňom vystavenie platobného príkazu na úhradu pohľadávky veriteľa O. G. 10.07.2018 a žalobu o úhradu takto mu vznikutej pohľadávky podal na súde až dňa 12.07.2021, je jeho pohľadávka premlčaná tak v dvojročnej premlčacej dobe, pokiaľ sa ukáže, že pôvodný žalobca pri úhrade dlhu postupoval svojvoľne a z iného dôvodu, ako bola hrozba výkonu záložného práva – v prípade vymáhania bezdôvodného obohateniam, ako aj všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, nakoľko táto uplynula dňom 10.07.2021. Vzhľadom na túto skutočnosť vznáša žalovaná námietku premlčania.

4. Pôvodný žalobca v replike uviedol, že žalovaná dané obchodné vzťahy bližšie nekonkretizuje. O. G. ako úverový veriteľ oznámila podľa § 151l ods. 1 Občianskeho zákonníka pôvodnému žalobcovi ako záložcovi, že žalovaná ako úverová dlžníčka je voči nej v omeškaní s plnením svojich záväzkov zo zmluvy o úvere a z tohto dôvodu O. G. začína výkon záložného práva. Oznámenie o začatí výkonu záložného práva mu O. G. doručila. K nekonkrétne tvrdeniu žalovanej o jej zložitých obchodných vzťahoch s pôvodným žalobcom sa nevie vyjadriť. Žalovaná nepreukázala, že by ním uplatnený nárok zanikol čo i len sčasti splnením alebo iným spôsobom. Pôvodný žalobca nikdy neuzatvoril so žalovanou žiadnu písomnú dohodu o započítaní vzájomných pohľadávok. Žalovaná mu nikdy nedoručila žiadne jednostranné započítanie svojich údajných pohľadávok voči nemu. Nie je si vedomý žiadnych jeho dlhov voči žalovanej. Dňa 17.07.2018 vydala O. G. potvrdenie o zániku jej pohľadávky voči žalovanej z dôvodu ním vykonaného plnenia. V tomto potvrdení uvádza, že k zániku pohľadávky O. G. voči žalovanej došlo dňa 13.07.2018. Žalovaná tvrdí, že k plneniu došlo dňa 10.07.2018, pričom nie je zrejmé, na základe akých skutočností je toto tvrdenie založené. O. G. potvrdila, že jej pohľadávka zabezpečená záložným právom zanikla splnením dňa 13.07.2018. Žiaden iný dátum splnenia nie je preukázaný. Dňa 13.07.2018 tak nastali účinky, ktoré uviedol v žalobe. Až v tento deň pôvodný žalobca teoreticky mohol prvýkrát uplatniť svoj regresný nárok voči žalovanej, ktorý je predmetom tohto sporu (v praxi je dokonca prvým dňom až deň 17.07.2018, kedy O. G. vydala písomné potvrdenie, že záväzok žalovanej voči nej zanikol k dňu 13.07.2018, pretože až do vydania tejto listiny bankou nemohol vedieť, či záväzok žalovanej voči O. G. už zanikol). Z tohto dôvodu nie je uplatnená pohľadávka premlčaná. K premlčaniu nedošlo ani v prípade, ak by došlo zániku záväzku žalovanej voči O. G. splnením ku dňu pripísania dlžnej sumy na účet O. G. (ktorým je zrejme deň 11.07.2018). V takom prípade by lehota na podanie žaloby mala uplynúť dňa 11.07.2021. K premlčaniu nedošlo ani v prípade, ak by došlo zániku záväzku žalovanej voči O. G. dňom poukázania dlžnej sumy na účet úverového veriteľa O. G. (dňa 10.07.2018). V takom prípade by lehota na podanie žaloby mala uplynúť dňa 10.07.2021. Žalobu doručil súdu v pondelok 12.07.2021. Deň 10.07.2021 pripadol na sobotu a deň 11.07.2021 pripadol na nedeľu. Posledným dňom lehoty na podanie

žaloby by v prípade správnosti argumentácie žalovanej ohľadom premlčania bol pondelok 12.07.2021, kedy žalobu doručil súdu.

5. Žalovaná v duplike k zložitým obchodným vzťahom uviedla, že žalobca na začiatku ešte pred poskytnutím úveru bankou žalovanej, prišiel za žalovanou s tým, že potrebuje získať finančné prostriedky, ale jemu by banka žiadne neposkytla a preto navrhol, že pro forma predá žalovanej svoj podiel na nehnuteľnosti, ktorá sa stala predmetom zálohu a ona vybaví na financovanie kúpy nehnuteľností úver. Potom získané finančné prostriedky ďalej investujú do spoločných obchodných aktivít, niečo môže žalovaná použiť na svoje osobné účely, najmä na vyplatenie svojich dlhov na jej spoločnosti, na ktorú chceli neskôr vykonávať obchodné aktivity a niečo podľa potreby pošle pôvodnému žalobcovi na účet. Nechcel, aby o týchto finančných pohyboch a obchodoch vedela jeho rodina. Väčšinu finančných prostriedkov získaných z úveru použili ako investíciu pre rozbehnutie obchodu s mäsom, s čím im pomáhal p. A. F.. Finančný poradca B. C. upozorňoval žalobcu aj žalovanú, že je neštandardné, aby bola suma z úveru načerpaná na účet žalovanej ako kupujúcej. Žalovaná vie zdokladovať sumu 18.000 eur, ktorú po častiach posielala žalobcovi podľa toho, ako o peniaze požiadal (dňa 14.10.2014 platba vo výške 9.000 eur, dňa 30.10.2014 platba vo výške 1.000 eur, dňa 30.10.2014 platba vo výške 3.000 eur, dňa 28.11.2014 platba vo výške 1.000 eur, dňa 20.12.2014 platba vo výške 500 eur, dňa 20.12.2014 platba vo výške 500 eur, dňa 27.02.2015 platba vo výške 3.000 eur), tieto potreboval z úveru na úhradu novej fasády na nehnuteľnosť na F. Q. V G.. Ďalších 15.000 eur bolo po dohode s pôvodným žalobcom vložených žalovanou do jej firmy B., I., aby sa mohlo začať obchodovať s mäsom a následne sa vložilo so súhlasom žalobcu ďalších 109.250 eur do firmy B., I.. N. A. F. žalovaná so súhlasom pôvodného žalobcu dala 17.000 eur, ktoré potreboval pre nadviazanie obchodných vzťahov. Žalovaná vznáša námietku premlčania nároku žalobcu a to v dvojročnej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť dňom úhrady dlhu žalovanej pôvodným žalobcom dňa 11.07.2018 a uplynula dňa 11.07.2020. Pôvodný žalobca žiadny ručiteľský záväzok neprevzal, zabezpečoval predmetnú pohľadávku banky poskytnutím zálohu, čo je inštitút od ručiteľského záväzku úplne odlišný, preto nemôže vyžadovať náhradu za toto plnenie od žalovanej podľa § 550 OZ, ale len podľa § 454 OZ -žalobca plnil za žalovanú, čo podľa práva mala plniť ona sama. Hlavný rozdiel medzi plnením z titulu ručiteľského záväzku a plnením v zmysle § 454 OZ je v tom, že ručiteľ plnením dlhu plní svoju právnu povinnosť, zatiaľ čo v druhom prípade takúto povinnosť nemá a preto dochádza na strane dlžníka k bezdôvodnému obohateniu. Záložné právo sa realizuje predajom zálohu, záložca nemá žiadnu povinnosť uhrádzať dlh za dlžníka. Pokiaľ nedôjde k realizácii záložného práva predajom zálohu a následne k úhrade dlhu z prostriedkov získaných z tohto predaja, nemožno použiť § 550 OZ ani za použitia analógie, ako je to spomenuté v rozhodnutí R 89/2000, ktoré výslovne podmieňuje použitie analógie podľa § 853 OZ len v prípade, ak bola pohľadávka veriteľa uspokojená zo zálohu, čo má svoju logiku v tom, že sa najskôr muselo realizovať právo záložného veriteľa, resp. povinnosť záložcu. Na daný prípad sa vzťahuje judikát R 1/1979, v ktorom je uplatnenie § 454 a nasl. OZ vymedzené negatívnym spôsobom tak, že podľa ustanovení OZ o neoprávnenom majetkovom prospechu nemožno posudzovať prípady, ktoré sú upravené priamo v iných osobitých ustanoveniach OZ, čím má na zreteli ručenie, resp. § 550, podľa ktorého ručiteľovi zaplatením dlhu za dlžníka vznikne osobitný samostatný nárok na náhradu proti dlžníkovi. V žiadnom prípade mu však takýto nárok nevznikne pokiaľ neplnil namiesto dlžníka ako ručiteľ; aj keď ustanovenia § 550 a § 454 OZ sú založené na rovnakom princípe. Nakoľko je nevyhnutné pokladať plnenie pôvodného žalobcu za žalovanú za bezdôvodné obohatenie, právo na vydanie tohto bezdôvodného obohatenia sa premlčuje podľa § 107 ods. 1 OZ za 2 roky odo dňa, kedy sa oprávnený dozvedel, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, t.j. premlčacia doba uplynula dňa 11.07.2020. Žalovaná navrhuje, aby súd žalobu ako nedôvodnú zamietol v celom rozsahu a žalovanej priznal náhradu trov konania vo výške 100%.

6. Žalobkyňa vo vyjadrení k duplike uviedla, že uplatnená pohľadávka nie je právom na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale právom na náhradu plnenia záložcu voči záložnému veriteľovi. Obdobný skutkový stav bol predmetom posúdenia zo strany občianskeho kolégia NS SR v rozhodnutí sp. zn. 2 Cdo 71/99 zo dňa 30.11.1999 (zverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk NS SR pod R 89/2000), v ktorom NS SR okrem iného uviedol, že „Ustanovenia § 151a až 151g Občianskeho zákonníka, upravujúce inštitút záložného práva neobsahujú spôsob vyrovnania sa medzi záložcom a dlžníkom v prípade realizácie záložného práva záložným veriteľom, ale takúto možnosť ani nezakazujú. Plnenie záložcu za dlžníka je jeho právnu povinnosťou, preto svoj nárok na náhradu za plnenie poskytnuté záložnému veriteľovi nemôže voči dlžníkovi uplatňovať podľa ustanovenia § 454 Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení. Ustanovenia § 853 Občianskeho zákonníka však umožňuje použitie analógie legis, a preto záložca môže požadovať od dlžníka náhradu za poskytnuté plnenie veriteľovi

podľa § 550 Občianskeho zákonníka analogicky. Uvedené ustanovenie upravujúce tzv. zákonnú cesiu pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi na ručiteľa je obsahom a účelom tomuto právnom vzťahu najbližšie.“ Plnenie záložcu, ktorý nie je totožný s dlžníkom, v prospech záložného veriteľa formou speňazenia zálohu má za následok vznik práva záložcu voči dlžníkovi na náhradu za dané plnenie, za analogického použitia § 550 OZ. Právo na náhradu za plnenie podľa § 550 OZ sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 OZ. Žalovaná v odpore proti platobnému rozkazu poukázala na rovnaký judikát, z ktorého citovala, že „ak pohľadávka veriteľa bola uspokojená zo zálohu záložcu, ktorý nie je totožný s osobou dlžníka, môže žalobca za to požadovať od dlžníka náhradu, a to s použitím analógie (§ 853 Obč. zák.) podľa ustanovenia § 550 Obč. zák.“ Vo vyjadrení zo dňa 20.02.2023 už žalovaná tvrdí, že uvedené rozhodnutie možno aplikovať „len v prípade, ak bola pohľadávka veriteľa uspokojená zo zálohu“. V tomto spore je uplatnená pohľadávka na základe rovnakého skutkového stavu, ako bol posúdený NS SR vo vyššie uvedenom rozhodnutí. K uspokojeniu pohľadávky záložného veriteľa došlo speňazením zálohu, resp. časti zálohu (pretože záloh svojou hodnotou vysoko prevyšoval zabezpečenú pohľadávku banky voči žalovanej zo zmluvy o úvere). Pôvodný žalobca ako záložca predal časť zálohu sám potom, ako mu na to udelil súhlas záložný veriteľ O. G. a za podmienok, ktoré stanovil záložný veriteľ (najmä za podmienky, že časť kúpnej ceny za predaj časti zálohu vo výške zostatku pohľadávky záložného veriteľa voči žalovanej bude kupujúcim poukázaná na účet záložného veriteľa). Predaj zálohu sa uskutočnil potom, ako záložný veriteľ O. G. už formálne začala výkon záložného práva. Záloh tvorili 2 byty, 3 nebytové priestory, spoločné časti, zariadenia a príslušenstvom domu, v ktorom sa dané byty nachádzajú a prifahlé pozemky. Pôvodný žalobca ako záložca predal iba jeden byt, jeden nebytový priestor a podiel na druhom nebytovom priestore, čo však postačovalo na úhradu pohľadávky O. G. voči žalovanej zabezpečenej záložným právom. Uspokojenie O. G. zo zálohu tým spôsobom, že predaj zrealizoval sám záložca pod kontrolou a so súhlasom záložného veriteľa, nie je právne vylúčená a nemení povahu samotného plnenia v prospech O. G.: - pôvodný žalobca plnil v postavení osoby záložcu (t. j. vecného ručiteľa), bol voči O. G. zaviazaný na splnenie dluhu dlžníka (žalovanej) z dosiahnutého výťažku z predaja zálohu, - plnil so súhlasom a s plným vedomím žalovanej, - plnil priamo z výťažku predaja zálohu, čiže plnil ako záložca za žalovanú ako dlžníčku, - O. G. plnenie prijala a použila ho na uspokojenie jej úverovej pohľadávky voči žalovanej. Tvrdenia žalovanej o údajnej dohode s pôvodným žalobcom o tom, ako bude naložené s finančnými prostriedkami nadobudnutými žalovanou zo zmluvy o úvere nie sú relevantné. Relevantná je skutočnosť, že žalovaná na základe zmluvy o úvere nadobudla finančné prostriedky vo výške poskytnutého úveru, nesplácala riadne a včas splátky úveru O. G. ako záložný veriteľ oznámila pôvodnému žalobcovi ako záložcovi a žalovanej ako dlžníčke začiatok výkonu záložného práva zriadeného k zálohu. Pôvodný žalobca požiadal dňa 12.06.2018 O. G. o vyčíslenie sumy pohľadávky O. G. voči žalovanej z titulu neuhradeného zostatku úveru vrátane príslušenstva. Zároveň požiadal O. G. o súhlas, aby mohlo byť k nehnuteľnostiam (tvoriacim záloh v prospech O. G.) ako ďalšie v poradí zriadené záložné právo pre Q. G.. Dňa 28.06.2018 vydala O. G. písomný súhlas so zriadením ďalšieho záložného práva, dňa 28.06.2018 zaslala O. G. pôvodnému žalobcovi vyčíslenie svojej pohľadávky voči žalovanej zo zmluvy o úvere. Dňa 03.07.2018 uzatvoril pôvodný žalobca ako predávajúci so súhlasom O. G. a za podmienok stanovených O. G. Kúpnu zmluvu, ktorou predal časť nehnuteľností tvoriacich záloh (konkrétne byt č. 1 s podielom na spoločných častiach, zariadeniach, príslušenstve a pozemku, ďalej spoluvlastnícky podiel na nebytovom priestore č. 1 a nebytový priestor č. 2) ako kupujúcemu B. R. B. a jeho manželke B. B., ktorí financovali kúpu zálohu z úveru od Q. G., ktorá si k nehnuteľnosti vopred zriadila záložné právo so súhlasom O. G.. Časť kúpnej ceny vo výške 171.321,91 eur (t. j. vo výške zostatku úveru s príslušenstvom vyčísleného O. G. dňa 28.06.2018) bola na základe dohody účastníkov Kúpnej zmluvy zo dňa 03.07.2018 a v súlade s pokynom záložného veriteľa O. G. poukázaná na účet O. G. ako úhrada pohľadávky O. G. voči žalovanej na zaplatenie zostatku úveru spolu s príslušenstvom. O. G. súhlasila so zriadením ďalšieho záložného práva k zálohu v prospech Q. G. s podmienkou, že časť kúpnej ceny vo výške pohľadávky na zaplatenie zostatku úveru spolu s príslušenstvom bude uhradená zo strany kupujúceho nie na účet pôvodného žalobcu ako predávajúceho, ale na účet uvedený O. G. za účelom úhrady zostatku úveru s príslušenstvom. Časť kúpnej ceny vo výške zostatku úveru s príslušenstvom bola platbou z Q. G. (úver čerpaný manželmi B.) pripísaná na účet označený O. G. dňa 11.07.2018, zaúčtovaná k dňu 13.07.2018 a dňa 17.07.2018 vydala O. G. potvrdenie o tom, že pohľadávka O. G. voči žalovanej zo zmluvy o úvere zanikla v celom rozsahu vrátane príslušenstva splnením. Týmto plnením došlo k zániku pohľadávky O. G. voči žalovanej plnením pôvodného žalobcu ako záložcu, ktoré bolo poskytnuté záložnému veriteľovi na základe speňazenia časti zálohu. Zároveň došlo k zániku záložného práva O. G. k celému zálohu zabezpečujúceho pohľadávku O. G. voči žalovanej zo zmluvy o úvere. Speňazením časti zálohu došlo zároveň k vzniku pohľadávky pôvodného žalobcu na náhradu plnenia, ktoré plnil O. G. ako záložnému

veriteľovi speňažením zálohu, za analogického použitia § 550 OZ. Celý proces rokovaní s O. G. o úhrade zostatku sumy úveru formou speňaženia časti zálohu prebehol s vedomím a súhlasom žalovanej, za osobnej účasti žalovanej na rokovaníach, čo potvrdila aj E. vo svojom oznámení zo dňa 29.11.2021. Žalovaná bola v kontakte s pôvodným žalobcom aj v období po splatení celej sumy úveru. Komunikovali vo veci spisania notárskej exekučnej zápisnice, ktorou by žalovaná uznala svoj dlh voči pôvodnému žalobcovi. Napriek prísľubu žalovanej (SMS komunikácia zo dňa 28.09.2018 s B. B.) k podpisu notárskej exekučnej zápisnice zo strany žalovanej nedošlo. Žalovaná nepreukázala zánik nároku uplatneného v tomto spore, alebo jeho časti, splnením alebo iným spôsobom. Nepreukázala existenciu písomnej dohody o započítaní vzájomných pohľadávok s pôvodným žalobcom. Nepreukázala, že by pôvodnému žalobcovi doručila jednostranné započítanie svojich údajných pohľadávok. Neuplatnila v tomto spore určitú a zrozumiteľnú kompenzačnú námietku voči pohľadávke, ktorá je predmetom tohto sporu. Nepreukázala a ani netvrdí, že by mala voči pôvodnému žalobcovi pohľadávku v konkrétnej výške a z konkrétneho právneho dôvodu.

7. Žalobkyňa ďalej uviedla, že nevie o osobnom vzťahu pôvodného žalobcu – jej otca so žalovanou, ani o A. F.. Pôvodný žalobca nemal dôvod púšťať sa do nového podnikania a investovať do nového podnikania finančné zdroje, nebol ekonóm ale stavebný inžinier, nemal žiadne vedomosti o mäso priemysle. Žalobkyňa nemá vedomosť, že by sa jej otec akýmkoľvek spôsobom zúčastňoval podnikania spoločnosti B., I. a tieto tvrdenia žalovanej sú irelevantné. Žalovaná nepredložila dohodu o započítaní ani jednostranné započítanie. Z jej podania nie je zrejmé, či uplatňuje kompenzačnú námietku a v akej výške. Predložila záznamy o prevode (dňa 14.10.2014 vo výške 9.000 eur, dňa 30.10.2014 vo výške 1.000 eur, dňa 28.11.2014 vo výške 1.000 eur, dňa 20.12.2014 vo výške 500 eur a dňa 27.02.2015 vo výške 3.000 eur), ktoré nie sú dôkazom o úhrade. Takým dôkazom je len výpis z účtu. Z predložených záznamov o úhrade je podporený výpisom z účtu len záznam o prevode zo dňa 20.12.2014 vo výške 500 eur. Žalovaná predložila tiež výpis z účtu za október 2014 ako dôkaz platby zo dňa 30.10.2014 vo výške 3.000 eur. Na tomto výpise z účtu z mesiaca október 2014 sa však nenachádzajú položky vo výške 9.000 eur zo dňa 14.10.2014 a vo výške 1.000 eur zo dňa 30.10.2014, ktoré sa žalovaná snaží preukázať záznamami o prevode. Pri všetkých týchto platbách je uvedené, že sa jedná o pôžičku. Žalovaná neuvádza, ako formou mala byť zmluva o pôžičke uzatvorená, kedy mala byť pôžička vrátená, či bol dohodnutý úrok. Žalobkyňa vznáša námietku premlčania pohľadávky žalovanej na vrátenie pôžičky pre prípad, že by žalovaná tieto platby pôžičiek uplatnila v priebehu tohto sporu ako kompenzačnú námietku (doposiaľ to určito a zrozumiteľne neurobila). Žalobkyňa popiera tvrdenia žalovanej o pro forma predaji podielu na nehnuteľnostiach žalovanej, investovaní získaných finančných prostriedkov do spoločných obchodných aktivít, o dohode, že časť získaných finančných prostriedkov môže žalovaná použiť na svoje osobné účely, na vyplatenie dlhov jej spoločnosti, o dohode, že časť získaných finančných prostriedkov podľa potreby pošle žalobcovi na účet, že pôvodný žalobca nechcel, aby o tomto všetkom vedela rodina. Je absurdné, aby otec dohadoval so žalovanou na tom, že ona sama môže použiť peniaze z úveru na svoje osobné účely. Na také niečo nepotrebovala žalovaná súhlas jej otca. Otec nehnuteľnosť zvykol postaviť, nejakú dobu vlastniť a často neskôr predať (celú alebo jej časť). Dom v Bratislave na ulici Na Revíne bol rovnako produktom jeho stavebnej činnosti. Nikdy v ňom nebývali, nepredával ich strechu nad hlavou. Pôvodný žalobca ako predávajúci odstúpil od danej kúpnej zmluvy z dôvodu neuhradenia kúpnej ceny žalovanou. Tým došlo k zrušeniu danej kúpnej zmluvy od počiatku (ex tunc). Žalovaná ako kupujúca v celom rozsahu akceptovala dôvodnosť daného odstúpenia od kúpnej zmluvy a spoločne s pôvodným žalobcom adresovala príslušnému katastrálnemu orgánu dňa 21.08.2017 návrh, aby z dôvodu odstúpenia od kúpnej zmluvy bol vykonaný záznam vlastníckeho práva pôvodného žalobcu ako vlastníka prevádzaného spoluvlastníckeho podielu. Za konanie v rozpore s dobrými mravmi považuje žalobkyňa postup žalovanej v tomto spore, ktorý spočíva v tom, že tieto skutkové tvrdenia predniesla po úmrtí otca žalobkyne ako pôvodného žalobcu, teda v čase, keď sa k nim už jej otec nemôže vyjadriť.

8. Žalovaná k vyjadreniu žalobkyne uviedla, že úhradou pohľadávky záložného veriteľa pôvodným žalobcom došlo k plneniu za žalovanú (dlžníka) bez právneho dôvodu v zmysle § 454 OZ, na základe čoho vznikol pôvodnému žalobcovi voči žalovanej nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 OZ, na uplatnenie ktorého sa vzťahuje 2 ročná premlčacia doba podľa § 107 ods. 1 OZ, vzhľadom na čo došlo k premlčaniu jeho pohľadávky dňom 17.07.2020. Žalobkyňa prehliada, že podľa zmluvy o zriadení záložného práva nemal žalobca až do realizácie záložného práva záložným veriteľom voči veriteľovi žiadnu právnu povinnosť plniť, ako by tomu bolo v prípade ručenia podľa § 548 ods. 1 OZ. Žalobca zaplatením dlhu za žalovanú neplnil žiadnu svoju zákonnú ani zmluvnú povinnosť. Takže toto jeho plnenie je nutné považovať za plnenie bez právneho dôvodu a vymáhanie náhrady zaň od dlžníka

– žalovanej, za vymáhanie bezdôvodného obohatenia v dvojročnej premlčacej dobe podľa § 107 ods. 1 OZ. Závery NS v rozhodnutí 1Cdo/71/99 nie je možné akceptovať bez kontextu s konkrétnym prípadom, v ktorom došlo k vymáhaniu náhrady plnenia poskytnutého záložcom po tom, čo došlo k realizácii záložného práva, čo je úplne iná situácia, kedy o určitej povinnosti záložcu už možno hovoriť. No ani v tomto prípade sa nejedná o povinnosť plniť v zmysle § 548 ods. 1 OZ. Jedinou povinnosťou záložcu zo záložnej zmluvy je strpieť výkon záložného práva a až do výkonu záložného práva žiadnu inú povinnosť v tomto zmysle záložca nemá, hlavne nie niečo veriteľovi platiť za dlžníka; a až následne, po výkone záložného práva, má povinnosť prenechať záložnému veriteľovi výnos predaja zálohu, resp. jeho časť do výšky jeho pohľadávky. Vzhľadom na to, že predmetom posúdenia NS je prípad vymáhania náhrady za poskytnuté plnenie za dlžníka po realizácii záložného práva, je názor NS v tejto otázke, že žalobca plnil za dlžníka na základe svojej právnej povinnosti pre daný prípad v zmysle, aký mu prikladá žalobkyňa, nepoužiteľný. Naopak, z tohto rozhodnutia vyplýva, že v prípade realizácie záložného práva záložca plní za dlžníka na základe svojej právnej povinnosti. Z toho vyplýva podmienenosť vzniku povinnosti záložcu k plneniu realizáciou záložného práva. Závery, aké z tohto rozhodnutia NS vyvodzuje žalobkyňa, že v danom prípade úhradou dlhu za žalovanú došlo k splneniu jeho právnej povinnosti, možno vylúčiť aj na príklade, ak by výnos z predaja zálohu nedosiahol výšku dlhu, alebo ak by došlo k nezavinenému zániku zálohu. A odporuje to aj vyjadreniu NS, že záložca ručí len do výšky hodnoty zálohu. Nakoľko ak v takomto prípade žalobca nie je povinný za dlžníka nič doplácať alebo dlh zaplatiť, nemohol mať záložca právnu povinnosť plniť za dlžníka ani v danom prípade, resp. plnil bez právneho dôvodu v zmysle § 454 OZ a jeho nárok na úhradu toho čo za dlžníka zaplatil veriteľovi sa premlčiava podľa § 107 ods. 1 OZ v dvojročnej premlčacej dobe. V rovnakej 2 ročnej premlčacej dobe sa premlčiava nárok na náhradu škody podľa § 420 a nasl. OZ. Ani v prípade, že by najskôr došlo k realizácii záložného práva, nárok záložcu, ktorý je osobou odlišnou od dlžníka, nemožno posudzovať inak, ako nárok na náhradu škody, teda ani ako nárok ručiteľa na náhradu plnenia poskytnutého veriteľovi, ani ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Záložca, ktorým je osoba odlišná od dlžníka, v prípade, že dôjde k realizácii záložného práva na jeho majetok, má nárok na náhradu ujmy spôsobenej mu výkonom záložného práva, a to pre porušenie právnej povinnosti dlžníka. Takže aj v tomto prípade by sa jednalo o nárok, ktorý je premlčateľný v dvojročnej premlčacej dobe. Žalovaná poukazuje na rozsudok NS ČR zo dňa 31.10.2001, sp. zn. 256 Cdo 2422/99 o plnení bez právneho dôvodu. Povinnosť plniť môže vzniknúť záložcovi len v prípade realizácie záložného práva. K pojmovému vymedzeniu bezdôvodného obohatenia poukázala na rozsudok NS ČR zo dňa 23.8.2001 sp. zn. 25 Cdo 1208/2000. Analógiu možno použiť len za určitých podmienok, pokiaľ na riešenie určitej situácie neexistuje pozitívna právna norma, nie svojvoľne, keď sa to hodí, a už vôbec nie na obídenie existujúceho jednoznačného ustanovenia zákona vzťahujúceho sa na daný prípad, akým je § 454 OZ, ktorého tak obsah ako aj znenie je jednoznačné a presne zodpovedá skutkovému stavu daného prípadu.

9. Žalobkyňa k vyjadreniu žalovanej uviedla, že samotná žalovaná v odpore poukázala na rozsudok NS SR zo dňa 30.11.1999 pod sp. zn. 2Cdo 71/99, vo vyjadrení zo dňa 25.11.2023 už žalovaná spochybňuje jeho použiteľnosť a tvrdí, že tento rozsudok nie je možné akceptovať. Žalobkyňa nevidí dôvod, pre ktorý by sa súd mal pri rozhodovaní v tomto spore odkloniť od rozsudku NS SR. Z tvrdenia žalovanej, že premlčacia doba pohľadávky je dvojročná a uplynula dňa 17.07.2020, je zrejme, že žalovaná sa stotožnila s argumentáciou žalobkyne, že prvý deň možného uplatnenia jej pohľadávky na súde je deň 17.07.2018. Žalovaná tvrdí v rozpore s predloženými listinnými dôkazmi, že pôvodný žalobca N. E. zaplatil O. G. sumu 171.321,91 eur. V spise sa pritom nenachádza žiadny dôkaz o tom, že by pôvodný žalobca uhradil akúkoľvek sumu záložnému veriteľovi O. G.. Naopak sa v spise nachádza listinný dôkaz o tom, že k úhrade pohľadávky O. G. došlo z výťažku predaja časti zálohu vo vlastníctve pôvodného žalobcu. Takisto sa v spise nachádza listinný dôkaz o tom, že záložný veriteľ O. G. oznámil oznámením zo dňa 21.06.2017 pôvodnému žalobcovi ako záložcovi, že úver poskytnutý žalovanej ako dlžníčke vo výške 147.000 eur na základe Zmluvy o O. J. úvere č. XXX/XXXX/XXXX zo dňa 02.10.2014, bol z dôvodu jeho nesplácania vyhlásený za predčasne splatný dňa 23.05.2016. Zároveň záložný veriteľ O. G. vyzval pôvodného žalobcu ako záložcu na okamžité zaplatenie pohľadávky O. G. vo výške 156.757,92 eur a oznámil že pristupuje k začatiu výkonu záložného práva. V spise sa tiež nachádza Kúpna zmluva zo dňa 03.07.2018, ktorá obsahuje článok VI bod 2, v ktorom kupujúci berú na vedomie, že predmet kúpy je predmetom záložného práva v prospech O. G. na zabezpečenie pohľadávky banky voči žalovanej a že z kúpnej ceny dohodnutej v tejto kúpnej zmluve bude prednostne splatený úver O. G. voči žalovanej. Ak žalovaná tvrdí, že v rozsudku NS SR bolo posudzované vymáhanie náhrady plnenia potom, čo došlo k realizácii záložného práva, je rozsudok NS SR plne aplikovateľný aj v tomto spore. K úhrade záväzku žalovanej zo Zmluvy o O. J. úvere č. XXX/XXXX/XXXX došlo po začatí výkonu záložného práva

speňažením časti zálohu vo vlastníctve pôvodného žalobcu. Tvrdenie žalovanej, že pôvodný žalobca uhradil jej záväzok v prospech O. G., je v rozpore so skutočnosťou.

10. Pôvodný žalobca dňa XX.XX.XXXX zomrel, uznesením č.k. XXX/XX/XXXX-XX zo dňa 29.09.2022 súd rozhodol, že pokračuje v konaní s dedičkami žalobcu D. E. a B. S. E.. Uznesením č.k. XXX/XX/XXXX-XXX zo dňa 21.07.2023 súd rozhodol, že pripúšťa zmenu na strane žalobcov tak, že z konania vystupuje súčasná žalobkyňa B. S. E. a súd bude v konaní pokračovať len so žalobkyňou D. E..

11. Žalobkyňa ako dôkazy označila a predložila Žiadosť zo dňa 12.06.2018 (č.l. 7), súhlas O. G. zo dňa 28.06.2018 (č.l. 8), vyčíslenie zostatku pohľadávky O. G. zo dňa 28.06.2018 (č.l. 10), príkaz na úhradu (č.l. 11), potvrdenie O. G. zo dňa 17.07.2018 (č.l. 12), oznámenie O. G. o začatí výkonu záložného práva z 21.06.2017 (č.l. 39), rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 03. februára 2016, sp. zn. 5Co/242/2015, zmluvu o úvere (č.l. 109), Zmluvu o zriadení záložného práva (č.l. 116), výpis z obchodného registra O. G. (č.l. 120), Kúpnu zmluvu zo dňa 03.07.2018 (č.l. 121), výpis z Listu vlastníctva č. XXXX pre k. ú. C. (č.l. 124), SMS komunikácia medzi žalovanou a B. R. B. (č.l. 127), výpis z obchodného registra spoločnosti B., I. (č.l. 128), oznámenie o výmaze z obchodného registra zverejnené dňa 06.08.2021 v Obchodnom vestníku SR č. 151/2021 (č.l. 129), výpis z Centrálného registra exekúcií (č.l. 130), e-mail žalovanej zo dňa 02.11.2016 (č.l. 131), prílohu e-mailu zo dňa 02.11.2016 (č.l. 132, 133), zoznam exekúcií vedených voči povinnému A. F. (č.l. 134), návrh na vykonanie záznamu zo dňa 21.08.2017 (č.l. 135) a navrhla vykonať výsluch svedka B. R. B. a výsluch žalovanej.

12. Žalovaná ako dôkazy označila a predložila Odpoveď banky zo dňa 29.11.2021 (č.l. 90), kúpnu zmluvu (č.l. 91), e-mail (č.l. 95), detaily pohybu (č.l. 96, 97 rub, 98, 99), výpis z účtu (97, 98 rub), navrhla vykonať svoj výsluch a výsluch svedkov A. F., B. C..

13. Súd vykonal dokazovanie oboznámením so žalobou, odporom, ostatnými písomnými vyjadreniami strán sporu, s listinnými dôkazmi predloženými žalobkyňou a žalovanou a zistil nasledovný skutkový stav:

14. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní uviedol, že sa pridrižiava doterajších písomných podaní a zdôraznil, že po oznámení banky o začatí výkonu záložného práva došlo k osobným rokovaniam pôvodného žalobcu, žalovanej a O. G., ktorých výsledkom bol súhlas všetkých zúčastnených s tým, že časť zálohu bude speňažená tým spôsobom, že ju pôvodný žalobca predá tretej osobe. Žalovaná poskytla súčinnosť, osobne rokovala a bola s touto formou plnenia jej záväzku voči banke stotožnená. Predaj časti zálohu tretej osobe a použitie časti kúpnej ceny na splatenie záväzku žalovanej z úveru poskytnutého O. G., úhrada zo strany tretej osoby kupujúceho ktorou bol splnený záväzok žalovanej voči O. G. sú preukázané listinnými dôkazmi. Uplatnený nárok je nárokom záložcu na náhradu za plnenie poskytnuté záložnému veriteľovi. S poukazom na § 853 OZ a § 550 a na rozsudok NS SR publikovaný v zbierke pod č. R 89/2000 nárok záložcu nie je nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale nárokom analogickým nároku ručiteľa podľa § 550 OZ. Premlčuje sa v trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 OZ. Prvým dňom kedy mohol pôvodný žalobca uplatniť svoj nárok na súde bol 13.07.2018, reálne až 17.07.2018, kedy banka vydala písomné potvrdenie o zániku pohľadávky. Trojročná premlčacia doba by uplynula najskôr 13.07.2021, alebo 17.07.2021, žaloba bola podaná 12.07.2021. K námietke žalovanej, že k realizácii záložného práva nedošlo, uviedol, že oznámením O. G. o začatí výkonu záložného práva sa začal výkon záložného práva a od tohto momentu prebiehal a pôvodný žalobca ako záložca bol povinný strpieť uspokojenie pohľadávky veriteľa zo zálohu. Speňaženie zálohu prebehlo pod kontrolou a podľa pokynov banky ako záložného veriteľa. Spôsob akým sa záložný veriteľ uspokojí so zálohom, môže byť rôzny vrátane predaja zálohu záložcom so súhlasom a podľa pokynov záložného veriteľa. Rozhodnutie NS SR R 89/2000 neobmedzuje svoju aplikáciu, len na prípady, keď záloh speňažil priamo veriteľ. K námietke rozlišovania medzi povinnosťou strpieť a povinnosťou plniť uviedol, že ekonomický výsledok je v oboch prípadoch rovnaký, teda záložca príde o hodnotu zodpovedajúcu výške dlhu dlžníka. Záložca je vecným ručiteľom, NS SR teda nerozlišuje medzi aktívnym plnením a pasívnym strpením, v oboch prípadoch ide o plnenie právnej povinnosti záložcu. K odkazu na judikatúru Najvyššieho súdu ČR uviedol, že rozhodnutie NS SR č. R 89/2000 je zjednocujúceho významu pre rozhodovaciu prax súdov, a bolo publikované v Zbierke.

15. Právna zástupkyňa žalovanej na pojednávaní uviedla, že sa pridrižiava písomných podaní, najmä podania zo dňa 25.11.2023. Za termín premlčania považujú dátum 17.07.2020, keby sa žalobkyňa

dozvedela o splatení záväzku voči banke na základe potvrdenia banky o splatení záväzku, ktoré vydala 17.07.2018. Úhradou pohľadávky záložného veriteľa pôvodným žalobcom došlo k plneniu za žalovanú bez právneho dôvodu v zmysle § 454 OZ, na základe čoho vzniklo žalobkyni voči žalovanej nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 OZ, na uplatnenie ktorého sa vzťahuje dvojročná premĺčacia doba podľa § 107 ods. 1 OZ, vzhľadom na čo prišlo k premĺčaniu jej pohľadávky dňom 17.07.2020. Žalobkyňa ignoruje rozdiel medzi inštitútmi ručenia a záložného práva, prehliada, že podľa zmluvy o zriadení záložného práva, zriadené v danom prípade tretou osobou, nemal žalobca až do realizácie záložného práva záložným veriteľom voči veriteľovi žiadnu právnu povinnosť plniť akoby tomu bolo v prípade ručenia podľa § 548 ods. 1 OZ. Pôvodný žalobca zaplatením dluhu za žalovanú neplnil žiadnu svoju zákonnú ani zmluvnú povinnosť, takže toto jeho plnenie je nutné považovať za plnenie bez právneho dôvodu a vymáhanie náhrady zaň od žalovanej ako dlžníka, za vymáhanie bezdôvodného obohatenia. Jedinou povinnosťou záložcu zo záložnej zmluvy je strpieť výkon záložného práva a až do výkonu záložného práva žiadnu inú povinnosť v tomto zmysle záložca nemá, hlavne nie niečo platiť za dlžníka veriteľovi. Až následne po výkone záložného práva má povinnosť prenechať záložnému veriteľovi výnos z predaja zálohu, resp. jeho časť do výšky pohľadávky. Nemá za to, že ekonomický výsledok je rovnaký v prípade výkonu záložného práva a v prípade, že pôvodný žalobca plnil za žalovanú dobrovoľne, pretože ak by bol záloh speňažený za nižšiu cenu ako bola výška pohľadávky voči žalovanej, alebo ak by záloh zanikol, žalobkyňa by nemala povinnosť plniť v podstate nič, resp. by nemusela plniť nad tú sumu, ktorou by bol záloh speňažený. O. G. začala výkon len formálne, ale v skutočnosti k výkonu záložného práva neprišlo. K tomu doložili odpoveď E. G., H., ktorá prevzala O. G., kde je okrem iného uvedené, následne banku kontaktoval p. E. ako záložca, pričom prejavil záujem o vyplatenie pohľadávky zo zmluvy o úvere, čím by zabránil výkonu záložného práva na jeho majetok. Vyplatenie zabezpečenej pohľadávky bolo potom zrealizované v júli 2018 so súhlasom O. G. a v súčinnosti medzi dlžníkom a záložcom, ktorý osobne v tejto veci s bankou rokovali. Záložca je oprávnený plniť splatný dlh za dlžníka v čase začatého výkonu záložného práva v záujme ochrany svojho majetku a banka nemala žiadny dôvod takto ponúknuté plnenie odmietnuť. V tejto odpovedi banky sa neuvádza žiadna povinnosť pôvodného žalobcu plniť dlh za žalovanú, banka tu spomína len slovo záložca je oprávnený plniť splatný dlh, taktiež banka neuvádza že by si nárokovala od pôvodného žalobcu vyplatenie dluhu za žalovanú, spomína tu len, že s ním súhlasí. Aj spôsob akým prišlo k vyplateniu pohľadávky banky preukazuje, že sa jedná o dobrovoľné plnenie pôvodného žalobcu za žalovanú ako dlžníčku, ktorá bola sama povinná splatiť dlh. Pôvodný žalobca uzatvoril dobrovoľne kúpnu zmluvu na predaj časti svojich nehnuteľností s treťou osobou s B. R. B., dohodol sa s ním na výške kúpnej ceny za nehnuteľnosť a z tejto kúpnej ceny bol vyplatený aj úver žalovanej. Došlo k premĺčaniu nároku žalobkyne v dvojročnej premĺčacej dobe, pretože sa jedná o bezdôvodné obohatenie. Nárok žalobkyne neuznávajú, obrana žalovanej nie je kompenzačnou námietkou, len by radi objasnili, že žalovaná nekonala v rozpore s dobrými mravmi a že s pôvodným žalobcom mali nejaké obchodné vzťahy. Z tohto dôvodu navrhuje v konaní vypočítať žalovanú, aby objasnila tieto vzťahy s pôvodným žalobcom.

16. Žalovaná na pojednávaní uviedla, že s p. E. sa poznala od septembra 2000, boli veľmi dobrí kamaráti, veľmi si pomáhali. Čo sa týka úveru, ktorý jej banka schválila, v tej dobe dobre zarábala, pracovala v slovenských telekomunikáciách, p. E. ju poprosil, či by si vedela zobrať úver na jeho nehnuteľnosť s tým, že peniaze, ktoré jej prídu na účet, použijú na podnikateľský zámer. Nejakú časť dala na fasádu na Hraničnú ulicu a viac-menej niektoré peniaze mu dávala aj do ruky. To, že p. E. zomrel, sa dozvedela asi ako posledná, čo ju mrzí aj čo sa udialo, bol veľmi chorý a keď nastala situácia, že nemala z čoho splácať splátky, tak vtedy nastalo to, že bol na ňu agresívny a nátlakový, čo pripisuje chorobe. Žalovaná sa nechcela obohatiť, ju to celé prekvapilo. Aj to odstúpenie od zmluvy bolo pod nátlakom, ona to nemala z čoho splácať. Mrzí ju, čo sa vôbec udialo, ona to považovala za uzavretú záležitosť.

17. Zo Zmluvy o O. J. úvere č. XXX/XXXX/XXXX (č.l. 109) (ďalej len „zmluva o úvere“) vyplýva, že žalovaná ako dlžníčka a O. G. I., H. ako veriteľ uzavreli dňa 02.10.2014 zmluvu o úvere, v ktorej sa O. G. zaviazala poskytnúť dlžníčke účelový špecifický spotrebný úver vo výške 147.000 eur na kúpu nehnuteľností vo vlastníctve pôvodného žalobcu a dlžníčka sa zaviazala vrátiť poskytnutý úver a zaplatiť úroky, poplatky a príslušenstvo v 239-tich mesačných anuitných splátkach vo výške 1.186,37 eur. Dlžníčka sa zaviazala zabezpečiť pohľadávku banky záložným právom na nehnuteľnostiach.

18. Z detailu pohybu na účte (č.l. 94 rub) vyplýva, že dňa 14.10.2014 bola na účet žalovanej pripísaná suma 144.207 eur.

19. Z kúpnej zmluvy z roku 2015 (č.l. 91) vyplýva, že pôvodný žalobca ako predávajúci a žalovaná ako kupujúca uzavreli kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva pôvodného žalobcu k nehnuteľnostiam za kúpnu cenu 147.000 eur.

20. Z návrhu na zápis práv k nehnuteľnostiam záznamom zo dňa 21.08.2017 vyplýva, že pôvodný žalobca a žalovaná oznámil Okresnému úradu, katastrálnemu odboru, že pôvodný žalobca odstúpil od kúpnej zmluvy a žalovaná akceptuje účinky odstúpenia, t.j. zrušenie kúpnej zmluvy od začiatku, preto navrhuje, aby kataster zapísal záznamom vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na pôvodného žalobcu.

21. Zo Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 02.10.2014 (č.l. 116) vyplýva, že O. G. ako záložný veriteľ a pôvodný žalobca ako záložca uzavreli zmluvu o zriadení záložného práva na zabezpečenie pohľadávky zo zmluvy o úvere č. XXX/XXXX/XXXX zo dňa 02.10.2014 uzavretej so žalovanou ako dlžníkom, zálohom boli nehnuteľnosti vo vlastníctve pôvodného žalobcu.

22. Z oznámenia o začatí výkonu záložného práva zo dňa 21.06.2017 (č.l. 39) vyplýva, že O. G. oznámila pôvodnému žalobcovi a žalovanej, že z dôvodu nesplácania úveru bol úver s účinnosťou k 23.05.2016 vyhlásený za predčasne splatný. Z dôvodu, že pohľadávky banky nebola riadne a včas splatená v lehote určenej vo výzve, banka týmto vyzýva záložcu na okamžité zaplatenie pohľadávky banky, ktorej zostatok je ku dňu 21.06.2017 vo výške 156.757,92 eur a to na účet banky. Banka týmto oznamuje, že pristupuje k začatiu výkonu záložného práva predajom zálohu podľa § 151l Občianskeho zákonníka.

23. Zo žiadosti pôvodného žalobcu zo dňa 12.06.2018 (č.l. 7) vyplýva, že pôvodný žalobca požiadal O. G. o udelenie súhlasu s prevodom nehnuteľností na tretiu osobu. Kúpna cena bude financovaná z úveru poskytnutého Q. G. tretej osobe a to v rozsahu nesplateného zostatku úveru poskytnutého dlžníčke, kúpna cena bude priamo poukázaná na jeho splatenie v zmysle inštrukcie O. G.. Pôvodný žalobca žiada o udelenie súhlasu so zriadením záložného práva k nehnuteľnostiam v ďalšom poradí pre Q. G. na zabezpečenie úveru poskytnutého tretej osobe na kúpu uvedených nehnuteľností. Žiada tiež o vyčíslenie zostatku úveru.

24. Zo súhlasu O. G. zo dňa 28.06.2018 (č.l. 8) vyplýva, že O. G. udeľuje na základe žiadosti pôvodného žalobcu pre Q. G. ako ďalšieho záložného veriteľa súhlas so zriadením záložného práva k nehnuteľnosti v poradí za záložným právom O. G. zriadeným na základe záložnej zmluvy. O. G. vyhlasuje, že sa vzdá záložných práv k nehnuteľnostiam, zriadeným na základe záložnej zmluvy v prípade, ak bude v plnom rozsahu vyplatená pohľadávky O. G. zo zmluvy o úvere.

25. Z vyčíslenia pohľadávky O. G. zo dňa 28.06.2018 (č.l. 10) vyplýva, že na žiadosť pôvodného žalobcu tomuto oznámila, že k 12.07.2018 bude zostatok pohľadávky dlžníčky zo zmluvy o úvere vo výške 171.321,91 eur.

26. Z príkazu na úhradu zo dňa 10.07.2018 (č.l. 11) vyplýva, že dňa 10.07.2018 zadal A. R. B. prevodný príkaz na úhradu sumy 171.321,91 eur.

27. Z kúpnej zmluvy zo dňa 03.07.2018 (č.l. 121) vyplýva, že pôvodný žalobca ako predávajúci a B. R. B. a manželkou B. B. ako kupujúci uzavreli kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva pôvodného žalobcu k nehnuteľnostiam za kúpnu cenu 230.000 eur, pričom časť kúpnej ceny vo výške 200.000 eur bude uhradená z hypotekárneho úveru poskytnutého kupujúcim zo strany Q. G. a časť uvedenej sumy vo výške podľa vyčíslenia O. G. bude poukázaná v prospech účtu na úhradu záväzku zo zmluvy o úvere zabezpečeného záložným právom k nehnuteľnostiam.

28. Z potvrdenia O. G. o splatení úveru zo dňa 17.07.2018 (č.l. 12) vyplýva, že O. G. potvrdzuje, že žalovaná ako dlžník dňom 13.07.2018 vyrovnala všetky záväzky vyplývajúce zo zmluvy o úvere.

29. Z odpovede E., H. zo dňa 29.11.2021 adresovanej právnej zástupkyňi žalovanej (č.l. 90) vyplýva, že koncom roku 2015 prestala žalovaná splácať mesačné splátky úveru, O. G. ju viac krát vyzvala na zaplatenie omeškaných splátok, k úhrade dlžnej sume nedošlo, preto banka vyhlásila úver ako celok za splatný. Listom zo dňa 21.07.2017 oznámila banka dlžníčke a záložcovi, že pristupuje k výkonu záložného práva. Následne ju kontaktoval záložca, ktorý prejavil záujem o zaplatenie pohľadávky, čím by zabránil výkonu záložného práva na jeho majetok. Vyplatenie zabezpečenej pohľadávky bolo

zrealizované v júli 2018 so súhlasom O. G. a v súčinnosti medzi dlžníkom a záložcom, ktorí osobne s bankou v tejto veci rokovali. Záložca je oprávnený plniť splatný dlh za dlžníka v čase začatého výkonu záložného práva v záujme ochrany svojho majetku a banka nemala žiaden dôvod takto ponúknuté plnenie odmietnuť. K pripísaniu finančných prostriedkov na účet O. G. došlo 11.07.2018, pričom k zúčtovaniu plnenia a tým k zániku zabezpečenej pohľadávky došlo dňa 13.07.2018.

30. Podľa § 550 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), ručiteľ, ktorý dlh splnil, je oprávnený požadovať od dlžníka náhradu za plnenie poskytnuté veriteľovi.

31. Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

32. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

33. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

34. Podľa § 151a Občianskeho zákonníka, záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len "záloh"), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

35. Podľa § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona, 3e) alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov, 3f) ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak.)

36. Podľa § 151l Občianskeho zákonníka, začatie výkonu záložného práva je záložný veriteľ povinný písomne oznámiť záložcovi a dlžníkovi, ak osoba dlžníka nie je totožná s osobou záložcu, a pri záložných právach registrovaných v registri záložných práv aj zaregistrovať začatie výkonu záložného práva v tomto registri, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. V písomnom oznámení o začatí výkonu záložného práva záložný veriteľ uvedie spôsob, akým sa uspokojí alebo sa bude domáhať uspokojenia zo zálohu.

37. Podľa § 151m ods. 4 Občianskeho zákonníka, záložca je povinný strpieť výkon záložného práva a je povinný poskytnúť záložnému veriteľovi súčinnosť potrebnú na výkon záložného práva. Najmä je povinný vydať záložnému veriteľovi záloh a doklady potrebné na prevzatie, prevod a užívanie zálohu a poskytnúť akúkoľvek inú súčinnosť určenú v zmluve o zriadení záložného práva. Rovnakú povinnosť má aj tretia osoba, ktorá má záloh alebo doklady potrebné na prevzatie, prevod a užívanie zálohu u seba.

38. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že dňa 02.10.2014 uzatvorila žalovaná ako dlžníčka s O. G. I., H. ako veriteľom Zmluvu o O. J. úvere č. XXX/XXXX/XXXX, na základe ktorej O. G. poskytla žalovanej úver vo výške 147.000 eur na kúpu u na nehnuteľnosti vo vlastníctve pôvodného žalobcu a dlžníčka sa zaviazala vrátiť poskytnutý úver a zaplatiť úroky, poplatky a príslušenstvo v 239-tich mesačných anuitných splátkach vo výške 1.186,37 eur. Dlžníčka sa zaviazala zabezpečiť pohľadávku banky záložným právom na nehnuteľnostiach. Pôvodný žalobca M. N. E. (otec žalobkyne) ako záložca uzavrel s O. G. ako záložným veriteľom dňa 02.10.2014 Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam na zabezpečenie pohľadávky žalovanej zo zmluvy o úvere uzavretej so žalovanou ako dlžníkom, zálohom boli nehnuteľnosti vo vlastníctve pôvodného žalobcu. Predmetný úver bol vyplatený na účet žalovanej. Pôvodný žalobca a žalovaná uzavreli kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva pôvodného žalobcu k nehnuteľnostiam za kúpnu cenu 147.000 eur. Žalovaná kúpnu cenu nezaplatila a pôvodný žalobca odstúpil od kúpnej zmluvy pre nezaplatenie kúpnej ceny. Žalovaná neplatila splátky úveru riadne a včas. Dňa 21.06.2017 O. G. oznámila pôvodnému žalobcovi a žalovanej, že z dôvodu nesplácania úveru bol úver s účinnosťou k 23.05.2016 vyhlásený

za predčasne splatný. Zároveň z dôvodu, že pohľadávka banky nebola riadne a včas splatená, vyzvala záložcu na okamžité zaplatenie pohľadávky banky, ktorej zostatok je ku dňu 21.06.2017 vo výške 156.757,92 eur a tiež oznámila, že pristupuje k začatiu výkonu záložného práva predajom zálohu podľa § 151I Občianskeho zákonníka. Pôvodný žalobca dňa 12.06.2018 požiadal O. G. o udelenie súhlasu s prevodom nehnuteľností na tretiu osobu s tým, že kúpna cena bude financovaná z úveru poskytnutého Q. G. pretej osobe a to v rozsahu nesplateného zostatku úveru poskytnutého dlžníčke, kúpna cena bude priamo poukázaná na jeho splatenie v zmysle inštrukcie O. G.. Zároveň požiadal banku o udelenie súhlasu so zriadením záložného práva k nehnuteľnostiam v ďalšom poradí pre Q. G. na zabezpečenie úveru poskytnutého tretej osobe na kúpu uvedených nehnuteľností. O. G. dňa 28.06.2018 udelila pre Q. G. ako ďalšieho záložného veriteľa súhlas so zriadením záložného práva k nehnuteľnosti v poradí za záložným právom O. G. zriadeným na základe záložnej zmluvy a zároveň O. G. vyhlásila, že sa vzdá záložných práv k nehnuteľnostiam, zriadeným na základe záložnej zmluvy v prípade, ak bude v plnom rozsahu vyplatená pohľadávky O. G. zo zmluvy o úvere. O. G. dňa 28.06.2018 oznámila pôvodnému žalobcovi, že k 12.07.2018 bude zostatok pohľadávky dlžníčky zo zmluvy o úvere vo výške 171.321,91 eur. Pôvodný žalobca ako predávajúci a B. R. B. a manželkou B. B. ako kupujúci uzavreli dňa 03.07.2018 (č.l. 121) kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva pôvodného žalobcu k nehnuteľnostiam za kúpnu cenu 230.000 eur, pričom bolo dojednané, že časť kúpnej ceny vo výške 200.000 eur bude uhradená z hypotekárneho úveru poskytnutého kupujúcim zo strany Q. G. a časť uvedenej sumy vo výške podľa vyčíslenia O. G. bude poukázaná v prospech účtu na úhradu záväzku zo zmluvy o úvere zabezpečeného záložným právom k nehnuteľnostiam. A. R. B. zadal dňa 10.07.2018 prevodný príkaz na úhradu 171.321,91 eur. O. G. vystavila dňa 17.07.2018 potvrdenie, že žalovaná ako dlžníka dňom 13.07.2018 vyrovnala všetky záväzky vyplývajúce zo zmluvy o úvere. E., H. ako právny nástupca O. G. v odpovedi zo dňa 29.11.2021 adresovanej právnej zástupkyne žalovanej uviedla, že koncom roku 2015 prestala žalovaná splácať mesačné splátky úver, O. G. ju viac krát vyzvala na zaplatenie omeškaných splátok, k úhrade dlžnej sumy nedošlo, preto banky vyhlásila úver ako celok za splatný. Listom zo dňa 21.07.2017 oznámila banka dlžníčke a záložcovi, že pristupuje k výkonu záložného práva. Následne ju kontaktoval záložca, ktorý prejavil záujem o zaplatenie pohľadávky, čím by zabránil výkonu záložného práva na jeho majetok. Vyplatenie zabezpečenej pohľadávky bolo zrealizované v júli 2018 so súhlasom O. G. a v súčinnosti medzi dlžníkom a záložcom, ktorí osobne s bankou v tejto veci rokovali. Záložca je oprávnený plniť splatný dlh za dlžníka v čase začatého výkonu záložného práva v záujme ochrany svojho majetku a banka nemala žiaden dôvod takto ponúknuté plnenie odmietnuť. K pripísaniu finančných prostriedkov na účet O. G. došlo 11.07.2018, pričom k zúčtovaniu plnenia a tým k zániku zabezpečenej pohľadávky došlo dňa 13.07.2018.

39. Sporným v konaní neboli žiadne podstatné skutkové tvrdenia, keď žalovanou tvrdené skutočnosti o dohode s pôvodným žalobcom o investovaní prostriedkov z úveru do spoločných obchodných aktivít, do obchodu s mäsom, o jeho podieľaní sa na podnikaní spoločnosti B., I., o posielaní mu žalovanou rôznych finančných súm na jeho účet, neboli podstatnými skutkovými tvrdeniami, nakoľko tieto tvrdenia neboli procesnou obranou žalovanej ani kompenzačnou námietkou ani vzájomnou žalobou a podľa vyjadrenia právnej zástupkyne žalovanej na pojednávaní žalovaná nimi len chcela opísať, že nekonala v rozpore s dobrými mravmi a že s pôvodným žalobcom mali nejaké obchodné vzťahy.

40. Po vykonanom dokazovaní a právnom posúdení veci súd dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je dôvodná. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalovaná ako dlžníčka uzavrela s bankou ako veriteľom zmluvu o úvere, na základe ktorej banka poskytla žalovanej úver na kúpu nehnuteľností vo vlastníctve pôvodného žalobcu. Pôvodný žalobca ako záložca uzavrel s bankou ako záložným veriteľom Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam na zabezpečenie pohľadávky žalovanej zo zmluvy o úvere. Žalovaná neplatila splátky úveru riadne a včas, banka ako záložný veriteľ úver zosplatenila a vyzvala dlžníka a záložcu na zaplatenie dlhu žalovanej a zároveň oznámila, že začína výkon záložného práva zriadeného k zálohu. Pôvodný žalobca ako záložca so súhlasom banky ako záložného veriteľa predal časť zálohu kupujúcim, ktorí kúpu financovali z úveru poskytnutého Q. G., ktorá poukázala kúpnu cenu vo výške zostatku pohľadávky dlžníčky priamo na účet banky. Podľa potvrdenia banky boli všetky záväzky vyplývajúce zo zmluvy o úvere vyrovnané dňa 13.07.2018. Z uvedeného vyplýva, že po začatí výkonu záložného práva bol dlh veriteľ uspokojený z výťažku z predaja zálohu, ktorý predaj s jeho súhlasom zrealizoval záložca, pričom peniaze z predaja zálohu boli vyplatené priamo záložnému veriteľovi. Dlž žalovanej tak bol veriteľovi uhradený z predaja zálohu, preto záložca je oprávnený požadovať od žalovanej ako dlžníka náhradu za plnenie poskytnuté veriteľovi z predaja jeho zálohu.

41. Žalovaná v konaní namietala, že záložca nebol povinný plniť záložnému veriteľovi, preto podľa nej plnil bez právneho dôvodu a jeho nárok je tak nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia a zároveň vzniesla námietku premlčania.

42. Súd v prvom rade poukazuje na to, že dlh žalovanej bol uhradený z predaja zálohu po začatí výkonu záložného práva spôsobom odsúhlaseným všetkými zmluvnými stranami tak, že kúpna cena vo výške dlhu žalovanej bola uhradená kupujúcimi priamo veriteľovi. Dlh žalovanej teda nebol uhradený z iných finančných prostriedkov, resp. z finančných prostriedkov získaných inak ako predajom zálohu. Záložca previedol vlastnícke právo k zálohu kúpnu zmluvou za kúpnu cenu, záloh bol teda speňažený a z prostriedkov získaných z predaja tohto zálohu bol uhradený dlh žalovanej, resp. veriteľ bol z jeho výťažku uspokojený. V zmysle § 151a Občianskeho zákonníka bol záložca povinný strpieť predaj zálohu a uspokojenie pohľadávky veriteľa, k čomu v danom prípade došlo s tým, že záložca pri predaji zálohu so súhlasom veriteľa aktívne konal, čo zákon nezakazuje, preto nie je možné stotožniť sa s tvrdením žalovanej, že záložca plnil bez právneho dôvodu. Aj banka v odpovedi zo dňa 29.11.2021 potvrdila, že záložca je oprávnený plniť splatný dlh za dlžníka v čase začatého výkonu záložného práva v záujme ochrany svojho majetku a banka nemala žiaden dôvod takto ponúknuté plnenie odmietnuť.

43. Otázka charakteru nároku záložcu na náhradu plnenia poskytnutého záložcom veriteľovi za dlžníka na splatenie dlhu dlžníka je súdnou praxou vyriešená. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.11.1999 sp. zn. 2 Cdo 71/99, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod R 89/2000, ktorého právna veta znie: „Ak pohľadávka veriteľa bola uspokojená zo zálohu záložcu, ktorý nie je totožný s osobou dlžníka, môže záložca za to požadovať od dlžníka náhradu a to s použitím analógie (§ 853 Občianskeho zákonníka) podľa ustanovenia § 550 Občianskeho zákonníka.“ V odôvodnení dovolací súd ďalej uviedol, že: „Záložné právo, rovnako ako ručenie, svojou povahou predstavuje záruku za dlh a je v ňom obsiahnutá aj povinnosť uspokojiť pohľadávku veriteľa. Na rozdiel od ručenia, pri ktorom je pohľadávka veriteľa zabezpečená celým majetkom ručiteľa, pri záložnom práve ide len o „ručenie“ zálohom, ostatný majetok záložcu nemôže byť k uspokojeniu veriteľa použitý. Platná právna úprava považuje záložné právo za vecné právo k cudzej veci. Svojou povahou a funkciou však slúži na zabezpečenie záväzku. V prípade jeho realizácie záložca plní za dlžníka na základe svojej právnej povinnosti, vyplývajúcej mu zo záložnej zmluvy. Záložca je v podstate vecným ručiteľom. Ustanovenia § 151a až 151g Občianskeho zákonníka, upravujúce inštitút záložného práva neobsahujú spôsob vyrovnania sa medzi záložcom a dlžníkom v prípade realizácie záložného práva záložným veriteľom, ale takúto možnosť ani nezakazujú. Plnenie záložcu za dlžníka je jeho právnou povinnosťou, preto svoj nárok na náhradu za plnenie poskytnuté záložnému veriteľovi nemôže voči dlžníkovi uplatňovať podľa ustanovenia § 454 Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení. Ustanovenia § 853 Občianskeho zákonníka však umožňuje použitie analógie legis, a preto záložca môže požadovať od dlžníka náhradu za poskytnuté plnenie veriteľovi podľa § 550 Občianskeho zákonníka analogicky. Uvedené ustanovenie upravujúce tzv. zákonnú cesiu pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi na ručiteľa je obsahom a účelom tomuto právnemu vzťahu najbližšie.“

44. K námietke žalovanej, že citovaný judikát nie je použiteľný na tu prejednávaný spor, lebo podľa nej podmienkou vzniku nároku žalobcu je realizácia záložného práva, súd uvádza, že aj v tu prejednávanej veci záložca uhradil dlh žalovanej po začatí výkonu záložného práva z výťažku z predaja zálohu a teda podstatné skutkové okolnosti oboch prípadov sú obdobné.

45. Rovnaký následok (teda vznik nároku záložcu na náhradu) by však mala aj skutočnosť, ak by záložca uhradil dlh za dlžníka pred začatím výkonu záložného práva z prostriedkov získaných iným spôsobom ako speňažením zálohu, čo vyplýva napr. z rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/73/2023 zo dňa 13.03.2024, ktorý v danom prípade vychádzal z takých okolností, kedy žalobkyňa ako záložca plnila za dlžníka mesačné splátky úveru pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru, pred začatím výkonu záložného práva a bez speňaženia zálohu a tiež aplikoval rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.11.1999 sp. zn. 2Cdo/71/99. Odvolací súd uviedol, že žalobkyňa bola záložnou dlžníčkou, t.j. záložcom, ktorá svojou nehnuteľnosťou ručila a zabezpečovala úver žalovanej a jej bývalého manžela. Záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že v prípade ich riadneho a včasného nesplnenia je záložný veriteľ oprávnený domáhať sa uspokojenia z veci založenej (§ 151a ods. 1 Občianskeho zákonníka). Plnenie záložcu za dlžníka je jeho právnou povinnosťou, preto svoj nárok na náhradu za plnenie poskytnuté záložnému veriteľovi nemôže voči dlžníkovi uplatniť podľa ustanovenia

§ 454 Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení. Ustanovenia § 853 Občianskeho zákonníka však umožňuje použiť analógie legis, preto záložca môže požadovať od dlžníka náhradu za poskytnuté plnenie veriteľovi podľa § 550 Občianskeho zákonníka analogicky (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo 71/1999). Za situácie, že žalobkyňa plnila banke, plnila tak za žalovanú úver, avšak plnila ho v dôsledku toho, že ho neplnila žalovaná. Preto plnenie žalobkyne nie je možné v žiadnom prípade vyhodnotiť ako plnenie dobrovoľné, keďže ho plnila ako „ručiteľka“, resp. záložca za úver žalovanej v ohrození, že bude výkon záložného práva realizovaný. Z tohto dôvodu je preto opodstatnený záver súdu prvej inštancie o analogickej aplikácii ustanovenia § 550 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Napriek tomu, že v danom prípade celý dlh žalovanej nebol zo strany žalobkyne splnený, nič nebráni analogickej aplikácii tohto ustanovenia. Aplikácia ustanovení o bezdôvodnom obohatení podľa Občianskeho zákonníka v danom prípade nie je možná. Plnenie žalobkyne vôbec nie je možné hodnotiť ako dobrovoľné, keďže žalobkyňa za úver žalovanej ručila svojou nehnuteľnosťou, bytom. Dôvodne, po doručení nie jednej, ako to tvrdí súd prvej inštancie a žalovaná (ktorá tvrdí, že veriteľ vôbec nevyzýval žalobkyňu na plnenie), sa žalobkyňa obávala, že bude vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru žalovanej a následne realizovaný výkon záložného práva a ona by v rámci tohto výkonu došla o svoj byt. Žalobkyňa v konaní jednoznačne preukázala, že bola zo strany peňažného ústavu, veriteľa, upozorňovaná na nesplácanie úveru žalovanou a vyzývaná na zaplatenie dlžných splátok, pod hrozbou vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru a následnej možnej dražby. Žalobkyňa jednoznačne plnila za žalovanú, preto analogicky, aj keď celý dlh splatený nebol, má nárok na vrátenie ňou splatených splátok a mimoriadnych platieb na úver žalovanej (analogicky ustanovenie § 550 Občianskeho zákonníka).

46. Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 9Cdo/88/2024 zo dňa 9.7.2025, dovolanie voči citovanému rozsudku Krajského súdu v Nitre zamietol a konštatoval, že odvolací súd vec správne právne posúdil. Navyiac doplnil, že „Aplikujúc predmetné ustanovenie na prejednávany spor je jednoznačné, že žalobkyňa v zmysle § 550 OZ vznikol voči žalovanej nárok požadovať zaplatenie toho, čo plnila v prospech úverového účtu titulom splatenia úverového dlhu, t.j. z právneho dôvodu existencie jej záväzku vyplývajúceho z postavenia záložnej dlžníčky. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa plnila záložnému veriteľovi celkove sumu 6.488 eur, pričom právnym dôvodom tohto plnenia bol jej existujúci záväzok vyplývajúci z postavenia záložnej dlžníčky, celá žalovaná suma bola poskytnutá v prospech úverového účtu žalovanej. Žalobkyňa teda voči žalovanej vznikol nárok na zaplatenie celej žalovanej sumy 6.488 eur, titulom náhrady za plnenie v zmysle § 550 OZ.“

47. K rovnakým záverom (že ak záložca plnil dlh za dlžníka, je oprávnený požadovať od dlžníka náhradu za plnenie, ktoré bolo veriteľovi poskytnuté a nakoľko Občiansky zákonník explicitne neobsahuje spôsob vyrovnania vzťahu medzi záložcom a dlžníkom, v prípade realizácie záložného práva, s použitím analógie § 853 Občianskeho zákonníka, môže záložca požadovať od dlžníka náhradu za poskytnuté plnenie veriteľovi podľa § 550 Občianskeho zákonníka, keď predmetné ustanovenie upravuje tzv. zákonnú cesiu pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi na ručiteľa a je obsahom a účelom tomuto právnemu vzťahu najbližšie) dospela súdna prax aj v ďalších rozhodnutiach (rozhodnutie NS SR zo dňa 28.10.2010, sp. zn. 1ObdoV/7/2010; rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 18.06.2014, sp. zn. 5Co/192/2013, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 01.03.2018, sp. zn. 4Co/225/2017).

48. Súd preto uzatvára, že záložca je v podstate vecným ručiteľom a nakoľko Občiansky zákonník neobsahuje spôsob vyrovnania vzťahu medzi záložcom a dlžníkom, v prípade realizácie záložného práva záložným veriteľom, resp. úhrady dlhu záložcom za dlžníka, je možné podľa ustanovenia § 853 Občianskeho zákonníka použitie analógie legis a záložca môže požadovať od dlžníka náhradu za poskytnuté plnenie veriteľovi podľa § 550 Občianskeho zákonníka, ktoré ustanovenie upravuje tzv. zákonnú cestu pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi na ručiteľa a je obsahom a účelom tomuto právnemu vzťahu najbližšie.

49. Vzhľadom na obranu žalovanej v podobe hmotnoprávnej námietky premlčania bolo ďalej potrebné zodpovedať otázku, či žalobou uplatnený nárok žalobkyne je premlčaný.

50. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo vykonané. Premlčaním právo nezaniká, iba sa oslabuje a trvá ďalej vo forme naturálneho záväzku, čo znamená, že jeho uplatniteľnosť je obmedzená na dobrovoľné splnenie zo strany povinného subjektu. Účelom premlčania je tak jednak stimulovať subjekty k včasnemu vykonaniu subjektívnych občianskych práv,

jednak zamedziť tomu, aby dlžníci neboli ohľadom svojich povinností vystavení po časovo neurčitú dobu donucujúcemu zákroku zo strany súdov. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v súdnom konaní má za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať.

51. Premlčacou dobou sa rozumie časový úsek, v ktorom musí byť právo vykonané, inak môžu nastať účinky premlčania podľa § 100 Občianskeho zákonníka. Premlčacia doba je ustanovená konkrétnym časovým úsekom, ktorý má určený začiatok plynutia. Dĺžku premlčacej doby určuje zákon. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka upravuje trojročnú všeobecnú premlčaciu dobu. Občiansky zákonník stanovuje objektívny začiatok plynutia premlčacej doby. Za tento deň sa všeobecne považuje deň, keď sa právo mohlo po prvý raz uplatniť na súde, teda len čo mohla byť dôvodne podaná žaloba na súd (actio nata). Trojročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Rozhodujúcou skutočnosťou z hľadiska možnosti uplatniť právo na súde a začiatku plynutia (všeobecnej) premlčacej doby je okamih splatnosti (zročnosti) záväzku (dlhu), ktorý je konkrétnym momentom, kedy je dlžník povinný záväzok (dlh) splniť, a nie momentom, kedy je dlžník k splneniu iba oprávnený.

52. Nárok žalobcu na náhradu za plnenie poskytnuté veriteľovi predajom jeho zálohu je nárokom vyplývajúcim z § 151a Občianskeho zákonníka v spojení s § 853 ods. 1 a § 550 Občianskeho zákonníka, nie nárokom z bezdôvodného obohatenia, preto sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe.

53. Podľa potvrdenia O. G. k zániku zabezpečenej pohľadávky došlo dňa 13.07.2018. Všeobecná trojročná premlčacia doba začala plynúť dňa 14.07.2018 a uplynula dňa 14.07.2021. Pôvodný žalobca podal žalobu na súd dňa 12.07.2021, teda pred uplynutím premlčacej doby. Námietka premlčania vznesená žalovanou tak nebola opodstatnená.

54. S prihliadnutím k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam považoval súd uplatnený nárok žalobkyne na náhradu plnenia, ktorým záložca splnil za žalovanú z prostriedkov získaných z predaja zálohu jej dlh veriteľovi, za dôvodný. Nakoľko predajom zálohu splnil záložca dlh za žalovanú ako dlžníčku v sume 171.321,91 eur, má záložca voči nej nárok na náhradu tohto plnenia. Keďže žalovaná neuhradil záložcovi dlžnú sumu, súd žalobe žalobkyne ako právnej nástupkyne záložcu vyhovel a uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 171.321,91 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

55. Súd nevykonal dokazovanie výsluchom žalovanej a výsluchom svedkov A. F. a B. C., nakoľko ich výsluchom mali byť preukazované skutočnosti, ktoré neboli v konaní podstatné a ktoré žalovaná neuvádzala v rámci procesnej obrany, ale len na vysvetlenie, že nekonala v rozpore s dobrými mravmi, preto by ich vykonanie bolo nadbytočné a nehospodárne. Súd nevykonal dokazovanie ani výsluchom svedka B. R. B. k skutkovým okolnostiam spežania časti zálohu a k jeho komunikácii so žalovanou, nakoľko tieto skutočnosti žalovaná nepoprela, boli nespornými, preto ich preukazovanie nebolo potrebné a výsluch svedka k nim by bol nadbytočný a nehospodárny.

56. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

57. Podľa § 262 ods. a 1 a 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (1). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (2).

58. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu a žalobkyni, ktorá mala vo veci plný úspech, priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V konaní pritom nebol tvrdený a súd sám nezistil žiaden dôvod na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Trnava. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolaie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolaie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z.; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.